

Resultaten vleermuisonderzoek Van Schuylenburgweg te Nijmegen

Datum : 27 oktober 2017
Projectnummer : 17-0129
Opdrachtgever : KlokBouwOntwikkeling
Opgesteld door : L. Hulsen, N. Arts-Smits en K. Moonen
Kwaliteitscontrole : E. Claassen

Kader

Initiatiefnemer is voornemens woningen te bouwen op twee percelen langs de Van Schuylenburgweg te Nijmegen. Hiervoor wordt een voormalig schoolgebouw gesloopt en zullen bomen worden gekapt. In verband met deze voorgenomen plannen is een toetsing uitgevoerd aan de Wet Natuurbescherming (Staro Natuur en Buitengebied, 2017, rapportnummer 17-0073). Uit deze toetsing is gebleken dat niet uitgesloten kan worden dat vleermuizen verblijfplaatsen hebben in de te slopen bebouwing en eventueel aanwezige bomen met holten. Om eventuele overtreding van de Wet natuurbescherming te kunnen voorkomen, is een nader onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van vleermuizen in het plangebied. In deze notitie worden de resultaten van het nader onderzoek beschreven.

Figuur 1. Globale begrenzing plangebied (rode lijn)

Methode

Sinds het vleermuisonderzoek door ons is aangenomen is een nieuw vleermuisprotocol uitgegeven door het Netwerk Groene Bureaus, Dienst Landelijk Gebied, Zoogdiervereniging en de Gegevensautoriteit Natuur.

In het nieuwe vleermuisprotocol 2017 is een extra onderzoeksrunde opgenomen ten opzichte van het oude protocol (2013). Staro Natuur en Buitengebied heeft een extra onderzoeksrunde ingevoerd zodat het vleermuisonderzoek als juridisch voldoende wordt aangemerkt.

Het onderzoek naar vleermuizen aan de Van Schuylenburgweg is uitgevoerd in de periode mei 2017 tot en met september 2017. Het onderzoek is uitgevoerd conform het vleermuisprotocol 2017.

Op 29 mei, 3 juli, 2, 9 en 13 augustus 2017 hebben veldbezoeken plaatsgevonden om mogelijke kraamkolonie- en zomerverblijven van vleermuizen in of aan de gebouwen te kunnen vaststellen. Op 27 augustus en 18 september 2017 zijn onderzoeken uitgevoerd naar mogelijk aanwezige paarverblijven en zwermgedrag dat een winterverblijfplaats van vleermuizen kan indiceren. Naast mogelijke verblijfplaatsen zijn ook alle andere functionaliteiten van het onderzoeksgebied voor vleermuizen onderzocht.

In tabel 1 zijn de data van de veldbezoeken, de onderzoekers en de weersomstandigheden weergegeven.

Tabel 1. Overzicht veldbezoeken, onderzoekers en weersomstandigheden. Onderzoekers: KK = Karel Küsters, FD = Freek Derks, HH = Hans Huitema, DJ = Daniël Joppe en EC = Eric Claassen.

datum	starttijd	eindtijd	wie	wind	temp (°C)	bewolking	neerslag
29-5-2017	21:45	23:45	KK + FD	zwak_1tot11km/h	25	licht bewolkt	droog
3-7-2017	21:45	0:00	KK + FD	zwak_1tot11km/h	19	licht bewolkt	droog
2-8-2017	4:00	6:00	HH	windstil_tot1km/h	15	zwaar bewolkt	droog
9-8-2017	3:00	6:15	DJ	windstil_tot1km/h	13	helder	droog
13-8-2017	4:00	6:00	HH	windstil_tot1km/h	13	helder	droog
27-8-2017	23.50	2.00	DJ + EC	windstil_tot1km/h	20	licht bewolkt	droog
18-9-2017	21:00	23:00	DJ + EC	windstil_tot1km/h	11	helder	droog

Resultaten

29 mei 2017

Het eerste veldbezoek is in de avond uitgevoerd. De waarnemingen die tijdens dit bezoek zijn gedaan, staan weergegeven in figuur 2. Rondom het schoolgebouw zijn meerdere foeragerende en overvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Tevens is één overvliegende laatvlieger en één ruige dwergvleermuis waargenomen. Tussen de bomen zijn ook foeragerende gewone dwergvleermuizen gezien, maar de figuur laat zien dat het merendeel van de foeragerende vleermuizen zich concentreerde rond het gebouw.

Figuur 2. Waarnemingen 29 mei 2017

3 juli 2017

Dit veldbezoek is ook uitgevoerd in de avond. De waarnemingen van dit bezoek zijn weergegeven in figuur 3. Opnieuw zijn rondom het schoolgebouw veel foeragerende en enkele overvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Tevens foerageerde er een laatvlieger tussen de bomen ten oosten van het schoolgebouw en werd een overvliegende ruige dwergvleermuis op het plein ten zuiden van de school waargenomen. Aan de zuidzijde van het gebouw zijn veel foeragerende gewone dwergvleermuizen dicht bij het gebouw waargenomen. Op deze locatie is echter geen verblijfplaats vastgesteld. Aan de noordzijde van het schoolgebouw zijn circa tien gewone dwergvleermuizen waargenomen die met regelmaat de gevel aantakten net boven een raam. Dit gedrag in combinatie met de periode van het jaar duidt op de aanwezigheid van een kraamkolonie van circa tien gewone dwergvleermuizen.

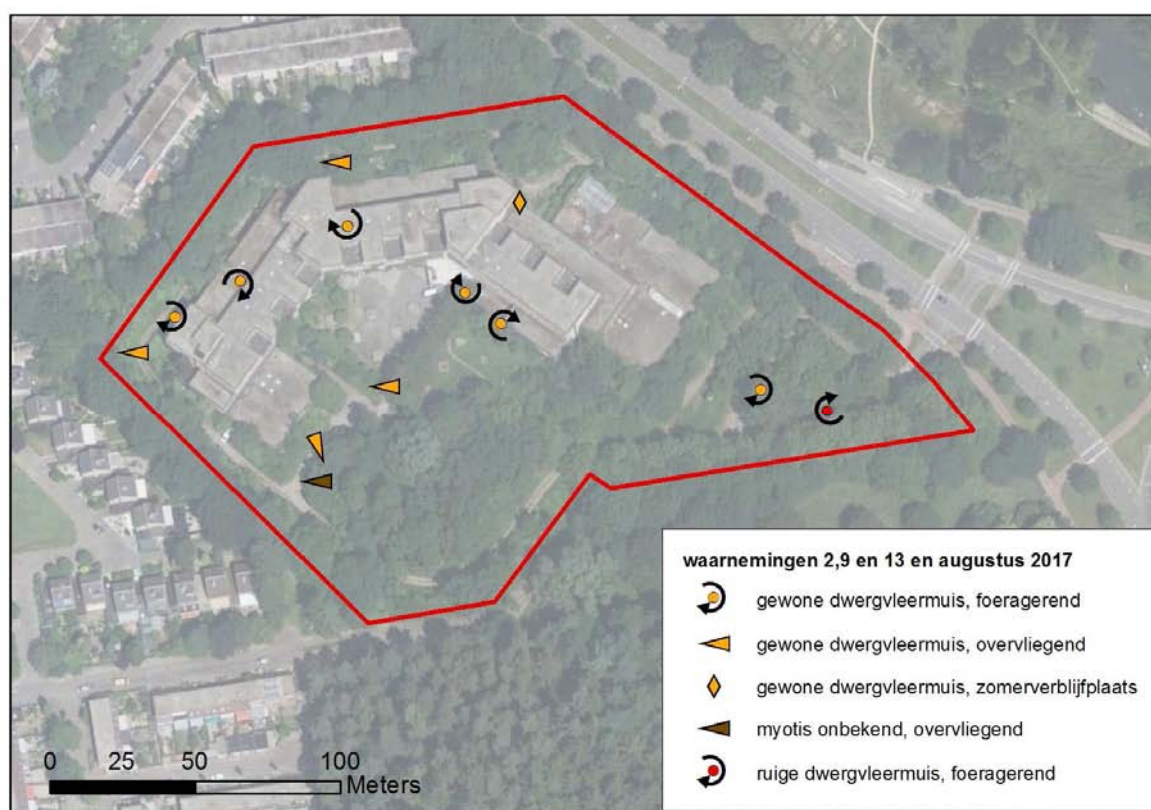

Figuur 3. Waarnemingen 3 juli 2017

2, 9 en 13 augustus 2017

In verband met de hoge verwachtingswaarde wat betreft vleermuisverblijfplaatsen in het gebouw zijn er meerdere ochtendbezoeken uitgevoerd. De ochtendbezoeken zijn uitgevoerd op 2, 9 en 13 augustus. De waarnemingen van deze bezoeken zijn gezamenlijk weergegeven in figuur 4. Tijdens deze ochtendbezoeken was het echter minder druk met vleermuizen dan tijdens de eerder uitgevoerde avondbezoeken.

Tijdens deze veldbezoeken zijn meerdere foeragerende en overvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Tussen de bomen ten zuidoosten van het schoolgebouw foerageerde een ruige dwergvleermuis. In de ochtend van 9 augustus werd op een hoek aan de noordzijde van het schoolgebouw een invliegende gewone dwergvleermuis waargenomen. De vleermuis vloog het gebouw in op de hoek van de dakrand. Het betreft hier een zomerverblijfplaats. Op 13 augustus werd ten zuiden van het schoolgebouw een overvliegende vleermuis van het geslacht myotis waargenomen. Door het korte moment van voorbij vliegen kon deze vleermuis niet tot soortniveau worden gedetermineerd.

Figuur 4. Waarnemingen 2, 9 en 13 augustus 2017

27 augustus 2017

Het veldbezoek van 27 augustus is uitgevoerd in de avond. Deze avond concentreerde de vleermuisactiviteit zich rond de parkeerplaats, de activiteit leek gerelateerd aan de bomen. Het betrof foeragerende en overvliegende gewone- en ruige dwergvleermuizen en laatvliegers. Ten zuidoosten van het gebouw werd een overvliegende rosse vleermuis waargenomen.

Er waren drie gewone dwergvleermuizen die rond de school foerageerden en al vliegend continu sociale roepjes uitstootten. Het continu uitstooten van deze roepjes duidt op baltsgedrag van mannetjes. Binnen het territorium van een mannetje bevindt zich de paarverblijfplaats. Met het baltsgedrag probeert het mannetje een vrouwtje mee te lokken naar de paarverblijfplaats. Gezien het gedrag van de baltsende mannetjes moet er vanuit worden gegaan dat er op drie locaties in het gebouw een paarverblijfplaats aanwezig is. Doordat de vleermuizen bleven vliegen, kon de exacte locatie van de paarverblijfplaatsen niet worden vastgesteld. Ten zuiden van het gebouw is eveneens een baltsende gewone dwergvleermuis waargenomen. De paarverblijfplaats van deze vleermuis zal zich in de bomen bevinden. De exacte locatie van de paarverblijfplaats kon niet worden vastgesteld.

Figuur 5. Waarnemingen 27 augustus 2017

18 september 2017

Het laatste veldbezoek is uitgevoerd in de avond. Tijdens dit veldbezoek zijn opnieuw verschillende gewone dwergvleermuizen waargenomen in het plangebied (zie figuur 6). Drie gewone dwergvleermuizen vertoonden al vliegend baltsgedrag. De locatie van twee van de paarverblijfplaatsen komt overeen met de vastgestelde paarverblijfplaatsen tijdens het veldbezoek van 27 augustus. De derde paarverblijfplaats bevindt zich aan de oostkant. Deze kan in het gebouw zitten, maar mogelijk ook in de bomen. De exacte locatie van deze paarverblijfplaats kon niet worden vastgesteld.

Figuur 6. Vleermuis waarnemingen 18 september 2017

Overige waarnemingen

Tijdens het veldbezoek van 18 september 2017 is op de parkeerplaats ten zuidoosten van de school een Alpenwatersalamander waargenomen (foto 1 en 2). De locatie van de waarneming is te zien in figuur 7. Deze waarneming toont aan dat Alpenwatersalamander het plangebied als landhabitat gebruikt. Alpenwatersalamander is beschermd onder de Wet Natuurbescherming (§3.3 wn).

Effectbeoordeling

De voorgenomen plannen kunnen negatieve effecten tot gevolg hebben voor Alpenwatersalamander, doordat landhabitat kleiner wordt en exemplaren kunnen worden gedood.

Mitigerende maatregelen

Voor de Alpenwatersalamander geldt geen vrijstelling van de Wet natuurbescherming. De Alpenwatersalamander is een soort van tabel 2 van de voormalige Flora- en faunawet. Onder de Wet natuurbescherming mag voor deze soorten gebruik worden gemaakt van een goedgekeurde gedragscode. In dit geval dient gewerkt te worden volgens de gedragscode flora- en fauna wet "ruimtelijke ontwikkeling & inrichting" ontwikkeld voor Vereniging Stadswerk Nederland. De

werkperiode dient gekozen te worden voor de vestiging van nieuwe fauna of het gebruik van de werklocatie door reeds bekende soorten (bestaande vaste rust- en verblijfplaatsen). Of er dient gestart te worden nadat de tijdelijke soorten zijn vertrokken. Voor dit project betekent dit het volgende:

- + Het uitvoeren van graaf- en funderingswerkzaamheden op locaties waar tabel-2 soorten van de voormalige Flora- en faunawet (Alpenwatersalamander) voorkomen, vindt plaats in de periode buiten de overwinteringsperiode van deze soort. De overwinteringsperiode duurt van 1 november – 15 maart.

Figuur 7. Waarneming Alpenwatersalamander 18 september 2017

Foto 1. Alpenwatersalamander

Foto 2. Alpenwatersalamander buikzijde

Conclusie

Vleermuizen

Uit het onderzoek blijkt dat het plangebied functioneert als foerageergebied voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Tijdens de werkzaamheden is het plangebied mogelijk tijdelijk minder geschikt als foerageergebied. Na de werkzaamheden zal het plangebied opnieuw geschikt zijn. Daarnaast blijft in de directe omgeving voldoende geschikt foerageergebied aanwezig, zodat negatieve effecten op het foerageergebied van vleermuizen uitgesloten kunnen worden.

Overvliegende vleermuizen zijn met name aangetroffen bij de bomen die rondom het plangebied staan. Een vliegroute is echter niet vastgesteld, de waarnemingen van overvliegende vleermuizen waren te incidenteel. Soorten die overvliegend zijn waargenomen zijn de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger en een vleermuis van het geslacht myotis. In het gebouw is een kraamverblijfplaats vastgesteld van circa tien gewone dwergvleermuizen, een zomerverblijfplaats van één gewone dwergvleermuis en vier paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen. Daarnaast bevindt zich een paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis in de bomen in het zuiden van het plangebied. Sloop van het gebouw en kap van bomen leidt tot vernietiging van deze verblijfplaatsen. Hiermee wordt de Wet natuurbescherming overtreden. Het nemen van mitigerende maatregelen en het aanvragen van een ontheffing van de Wet natuurbescherming is noodzakelijk.

Alpenwatersalamander

Tijdens het onderzoek naar vleermuizen is een Alpenwatersalamander waargenomen binnen het plangebied. De voorgenomen plannen kunnen negatieve effecten hebben op het voorkomen van de soort. Alpenwatersalamander is beschermd onder de Wet Natuurbescherming (§3.3 wn). Er mag voor deze soort gewerkt worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Graaf- en funderingswerkzaamheden dienen plaats te vinden in de periode buiten de overwinteringsperiode van deze soort. De overwinteringsperiode duurt van 1 november tot 15 maart.